

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre II

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - II, 00 : De uno rerum omnium principio & auctore Deo](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre II

[Mythologie, Paris, 1627 - II, 01 : D'un seul Dieu, principe & Createur de toutes choses](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre II

[Mythologie, Lyon, 1612 - II, 00 : D'un seul Dieu principe & createur de toutes choses](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination p. 76-78

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

NATALIS CO- MITIS MYTHOLOGIAE, LIBER SECVNDS.

De vno rerum omnium principio & autore Deo.

EXPLICATA sunt à nobis superius nōnulla quæ ad antiquorum Deorum naturam cognoscendam pertinebant: & quales illi erga homines, & quales inter se fuerint patefecimus, & quòd nullus denique fuit illorum sempiternus, nisi cùm eorum nominibus pro rerum naturalium formis antiqui sapientes vterētur. Nunc autem consequens est vt demonstremus vnum fuisse rerū omnium principium, vnumque autorem, per quem omnia procreata fuerint, & in lucem edita, cùm nullus ex iis Deus fuerit, vt dictum est: neque plures Dij simul esse possint. Sed hoc quoad fieri poterit quàm breuissimè explicemus, quoniam hæc vna disputatio vel magnum volumen posset implere, si quæcunque necessaria sunt, inuestigemus. Nam cùm rerum multarum sub eadem forma positarum numerus imbecillitatem arguat singularum, quia procreatione filiorum indigeant, & morti sint obnoxie, frustra in tanta Deorum multitudine colenda laborabimus, quia & illi nos aliquando deficient, & semper noua vota Dijs iunioribus erūt concipienda. At quid aliud sexus significat quàm interitum: quod enim oritur, & intereat aliquando necesse est: quia omnia quæ oriuntur, constant ex quibusdam principiis, in quæ denique soluantur. Si omnes Dijs sint mares, aut femine, & ad procreandum apti, nihilque producāt, multo magis sequetur absurdum: frustra enim potest is qui nunquam vim suam exerceat. quare vbi sit sexus, ibi procreare necesse sit, atque ibidem Dei natura sempiterni esse non potest. Erit igitur necessariò vnus Deus, qui neque genitus erit, neque generabit ex se alium, cuius substantia ab ipso dissideat. Nam veri p̄ique theologi Deum generare Filium tradunt, sed eiusdem substantiæ: & idem immortalis existens, cùm ex nullis princi-

lis principii constet, nullum fortius est temporis principium. Rursus cum sit principii expertus, potentia existet infinita, quoniam finitorum corporum, rerumque omnium finitarum finita est pro corporis ratione potentia & virtus: quare omnipotens fuit merito ab antiquis appellatus, & cum nullus ante Deum visus sit, cum primus is extiterit, dictus est Protogonus siue primogenitus ac *Φαῖος*, ut est apud Orpheum in Hymnis. erit is igitur rerum omnium quae sunt autor necessario existimandus. Enimvero cum magna fuerit inter sapientes de naturalium corporum materia disceptatio, quod alii unum, alii plura rerum naturalium principia generationi subiicerent, nemo tamen adeo fuit inops consilia, qui plures Deos opifices introduxerit. Nā & Thales Milesius unus ē septem sapientibus, aqua rerum omnium principium ratus, mentē inquit cuncta ex illa formasse, & Anaxagoras Clazomenius cum ē similibus inter se particulis corpora naturalia consistere credidisset, inutilem eorum praesentiam est arbitratus, nisi opifex ad eas inter se componendas accessisset, quem diuinam mentem appellauit, cuius hoc celeberrimum carmen circumfertur;

Ἴσος ἴσα δ' ἄλλοις μᾶτ' ἔστι πύτυτος ἄκτιστος.

Mens autor una est omnium quae cernimus.

Pythagoras Samius principia rerum omnium numeros ratus, cum monadem ac binarium introduceret, materiam scilicet & opificem, Deum in medium protulit, quem per monadem significauit. Empedocles Agrigentinus post elementa quatuor, quae tanquam generationis materiam introduxit, quod videret ea esse per se segna & inutilia, amicitiam opificem & conciliatricem, dissidium corruptionis causam putauit. Socrates & Plato post materiam & ideam, quae ut formae exemplar intelligitur, Deum addiderunt generationis autorem. Zeno Citicus cum formam nusquam sine materia posse consistere crederet, solam materiam & Deum cuncta efficere dixit, quod ex us forma oriretur cum ad opus accederent. Anaximander qui infinitum, Anaximenes qui aerem, Heraclitus qui ignem, Epicurus qui corpora solida, non creata, sempiterna, mente peruepta, quas atomos vocat, Aristoteles qui materiam & formam, principia putarunt esse omnium, cum nihil de opifice dicerent, aut simulantes de Deo quidpiam dixerunt, nullumque crediderunt esse, aut eum rei humanas non curare putarunt.

Qui enim potest quod nusquam est existenti accedere sponte sua, & à nemine accersitum? aut id quod neque rationem in se habet, neque cognitionis initium, quomodo potest rem tam præclaram ad se accersire, & vt ad se veniat impetrare? An fieri potest vilo tempore poculum vel si sit argentum, nisi artifex ad poculi formam illud perducatur? nunquam profectò forma sua sponte accedet ad argentum, neque argentum illam non audientem omnino vilo tempore aduocabit: quæ res vt in iis quæ sunt artis, ita in naturæ actionibus continet: nihil enim fieri potest, quod non fiat diuina providentia. Quare mihi valde ridiculi videntur illi qui omnia fortunæ attribuunt, mundumque ipsum ex minimis corporibus assidue celeritèrque fortuito & temerario motu agitatis multis in vnum conglomeratis coagmentatum fuisse censuerunt. qualis Epicuri & Democriti fuit opinio. Nam tametsi de Deo nescio quid balbutiebant, tamè in idem propè cum Diagora Milesio & Theodoro Cyrenensi, Eumeroque Tegeate reciderunt. Patet igitur neque sine opifice Deo quidquam fieri posse, nec Deos esse plures, sed vnum, & eundem sempiternum, & cuius infinita sūt potentia, & eum esse rerum omnium autorem, qui neque mas est, neque femina. at num Iupiter is sit ab antiquis appellatus, an alius fuerit Iupiter, nunc perquiramus.

De Ioue Cap. I.

A Ge verò Iupiter is, quem patrem hominum, ac Deorum regem appellarunt antiqui, quid diuinitatis habuerit, aut quam originem, nunc investigemus. Sed quoniam non vnus, at plures Ioues fuerunt, idcirco varia loca in quibus natus sit, variæque educationes, & variæ res gestæ Iouis à variis scriptoribus referuntur. Nam Iupiter, qui Saturni filius fuit, ad quem omnia propè aliorum facinora referuntur, modò in Creta, modò Thebis, modò in Arcadia, modò apud Messenios natus esse dicitur, cum nullo pacto fieri possit vt hæc inter se tam diuersa consentiant. Nam tametsi multas educationes propter varios rerum euentus vni facile quis accommodauerit, tamen vt idem multis in locis natus sit, fieri omnino nō potest. Quòd autè multæ ac variæ fuerint nationes, quæ apud se natum Iouem gloriarètur, testatur Pausanias in Messeniis, vbi